

[Arne Larsen.]

vor boligmasse, kan vi roligt sætte byggetempoet i vejret, derom er der ikke tvivl. Skal vi have virkelig gang i saneringen, kan vi også sætte det i vejret. Der er også tale både om befolkningsudvikling og om ændring af bosættelsesmønstrer, vandringer fra land til by osv., udviklingen af byerhvervene, der er mange, mange ting, der skal tages i betragtning, før man når frem til reelle tal i disse spørgsmål.

Vi mener altså, at det sociale byggeri bør have en fortrinsstilling, at det bør udvides, fordi alt for store dele af befolkningen, som ikke har råd til det, er henvist til at søge deres boligproblem løst i alt, alt for dyrt byggeri, parcelhusbyggeri eller andet dyrt privat opført byggeri. Derfor støtter vi så afgjort kravet om en udvidelse.

Vi diskuterer udvidelse af byggeriet, af det sociale byggeri og det øvrige byggeri, men er der i det hele taget nogen vilje til stede til at gennemføre det? Det tror jeg ærlig talt ikke rigtig på. Bl. a. er mulighederne for at finansiere byggeriet i dag meget, meget dårlige. Man påstår, at det er, fordi der er for lidt privat opsparing, fordi opsparingen ikke kan følge med inflationen. Det er sikkert, også rigtigt, at der er mange mennesker, der måske i årevis har sparet op til egen bolig, men på grund af inflation og rentestigning, kurstab osv. alligevel ikke tør binde an med en sådan opgave. Nu vil man altså yderligere, efter hvad jeg kan forstå, stramme kreditgivning gennem de foranstaltninger, som Kurt Hansen-udvalget foreslår skal gennemføres: obligationslånenes løbetid skal skæres ned fra 60 til 30 år, og lånegrænserne skal reduceres væsentligt. At det øjeblikkelig vil omsætte sig i væsentligt dyrere boliger, større huslejer, større krav til egenkapital osv., ja, det er helt sikkert. Der opereres i denne rapport bl. a. med, at ved parcelhuse til 160.000 kr. i opførelsesudgifter skal egenkapitalen f. eks. være 46.000 kr., men det er da ikke i Københavnsområdet, man kan bygge parcelhuse til 160.000 kr., et beskedent parcelhus er jo i dag oppe på 250.000 kr. i opførelsesudgifter; det vil altså sige, at egenkapitalen dér må forøges til mindst 65.000 kr. Man snakker om lejlighedsopførelsespris til 110.000 kr., men i dag kan man jo fra almenyttigt boligbyggeris

side dokumentere, at nu er etagemeterprisen efterhånden oppe på 140-150 kr. i årlig leje, og det betyder, at en normal lejlighed — og priserne og omkostningerne ved opførelsen stiger jo også ganske væsentligt — i dag koster måske 150.000 kr. at bygge, det er vistnok det mest nærliggende; og når der så her skal mødes med 10 pct. i indskud, vil det altså sige 15.000 kr. Dertil kommer, at kommunernes låntagning ligeledes vil blive ganske gevaldig hæmmet; vi har allerede hørt fra Herstedernes kommune, at de overvejer simpelt hen at stoppe alt nyt boligbyggeri, og at de ikke kan få muligheder for at investere f. eks. i skolebyggeri.

Hr. Kaj Andresen sagde, at nu fik det sociale boligbyggeri et skud før boven. Jeg tror, man rettere skal sige, at nu får det et skud under vandlinjen, for hvis alle disse ting gennemføres, er det helt klart, at så bliver det en fuldstændig stækning af det sociale byggeris virksomhed.

Derfor mener vi i socialistisk folkeparti, at der på afgørende områder bør sættes ind, således at realkredit rationeres og bruges på de rigtige områder, at man f. eks. sætter stop for tillægslånsydelse; vi ved, hvad 14. alm. vurdering vil komme til at betyde af stigninger i ejendomsvurderingerne, og at det igen kan betyde, at større lån kan optages; det bør der sættes en stopper for. At man bør inddrage spekulationsgevinster på salg af jord og ejendom i stærkere grad, end man gør i øjeblikket, er også helt sikkert, og ligeledes at man bør rationere den forhåndenværende realkredit, byggelånene, til familieboliger, til etageboliger og ikke til luksusbyggeri, at der altså her måske en virkelig rationering af realkredit. Man bør gennemføre bortfald af de skattefordele, som parcelhusene har, og efter vor opfattelse også hurtigst muligt afskaffe loven om ejerlejligheder, som jo også lægger beslag på realkredit.

Ja, der kunne nævnes mange andre ting; også spørgsmålet om forøgelse af boligfondens midler vil netop nu blive højaktuelt, og her kunne man jo passende tage kasseoverskuddet og bruge det. Det er nogle af de ting, som vi i socialistisk folkeparti peger på i den nuværende aktuelle situation bør sættes ind for at klare boligmiseren; ellers går det ganske afgjort galt.